

HABAKUK

Johan Schep

HABAKUK

Een profeet die God omhelst

De wegen van de Heere God in een wereld vol oorlog en zonde

Habakuk

Een profeet die God omhelst

Auteur: Johan Schep
Redactie: Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Vijfde editie: 2025
Copyright: OudeSporen online uitgeverij

ISBN/EAN 978-94-91797-65-1
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

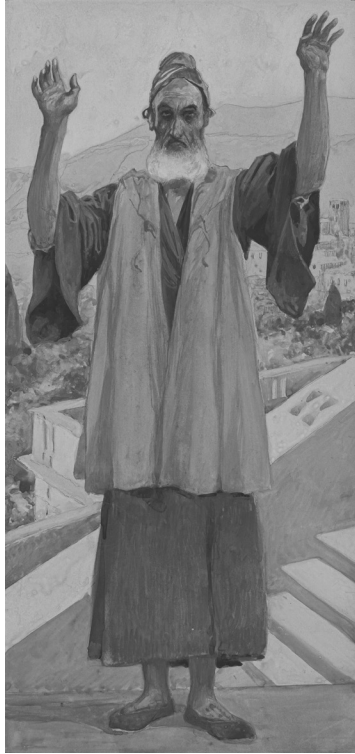
*'Ik zal ... mij verheugen in de God van mijn heil.
De HEERE Heere is mijn kracht'.*

Habakuk 3:18, 19

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	10
Hoofdstuk 1 - Gebed en klacht	14
Tot God roepen (vs. 1-4)	14
Een persoonlijk getuigenis	14
Het conflict van het geloof (vs. 5)	17
De test van het geloof (vs. 12-13)	19
Hoofdstuk 2 - Een vertrouwend geloof	21
Op de wachtpost (vs. 1)	21
Schrijf het duidelijk op (vs. 2-3)	22
Door het geloof leven (vs. 4)	22
Het eerste wee (vs. 5-8)	24
Het tweede wee (vs. 9-11)	24
Het derde wee (vs. 12-14)	25
Het vierde wee (vs. 15-17)	26
Het vijfde wee (vs. 18-20)	27
Hoofdstuk 3 - De triomf van het geloof	28
Denk in Uw toorn aan ontferming (vs. 2)	28
Zijn majesteit bedekte de hemel (vs. 3-4)	30

De plagen over Egypte (vs. 5)	30
Hij stond en deed de aarde schudden (vs. 6-7)	31
Bemoedigingen in het verleden (vs. 8-15)	31
Rustig wachten (vs. 16)	31
Het lied van de vijgenboom (vs. 17-19)	32
Slotwoord	36
Gebed.	36
Gedicht	37

De profect Habakuk
(James Tissot 1836 – 1902)

Voorwoord

Habakuk was al op jonge leeftijd bekend bij mij, ook al was het in een heel andere context. Het was in de tijd dat ik 13 jaar oud was en wij als gezin geëmigreerd waren naar Brazilië en daar in de Nederlandse kolonie Arapoti woonden. Er was een boer, die met zijn achternaam Hagen heette, die het papier van zijn oude Bijbeltje gebruikte om hiervan vloeitjes voor zijn sigaretten te draaien. Toen mijn vader vroeg waar hij was met zijn vloeitjes, zei hij: Ik rook nu Habakuk op. Ik ben dat moment nooit vergeten en zie het nog levendig voor mij.

Jaren later, nadat ik tot persoonlijk geloof gekomen was in de Heere Jezus in Israël, heeft Habakuk een nieuwe betekenis voor mij gekregen. Ik heb zoveel liefde voor hem gekregen vanwege zijn eerlijkheid naar de Heere God toe. Hij was niet op zichzelf gericht en was ontzettend begaan met zijn eigen volk. Hij maakte zich zorgen over de geestelijke toestand van Juda. Hij hield van zijn volk en wist dat het stap voor stap Gods oordelen over zichzelf had gebracht, omdat zij de wetten van de Heere God niet gehoorzaamden. Daarom had hij veel hartzeer en uiteindelijk had hij twee vragen voor de Heere, namelijk: Hoelang, en ook: Waarom?

Het boekje zal je nog meer aanspreken als je de Bijbelgedeelten zelf ook even leest.

Johan Schep

Inleiding

De betekenis van de naam van Habakuk maakt ook wel duidelijk waarom de profeet serieuze vragen had. Zijn naam betekent: *Omhelzer van God*.¹ Hij was een Leviet en als profeet was hij de mond van God onder het volk van God. Hij was ook een koorleider in de tempel (3:19b). Hij was een tijdgenoot van de ongetrouwde profeet Jeremia (Jer. 16:1). Het waren verdrietige tijden voor de profeten in Juda. Gods verbondsvolk wilde maar niet luisteren. Het gericht van de Heere kwam steeds naderbij.

De profeten kenden de gedeelten in Leviticus 26 en Deuteronomium 28 die hun dit hadden voorzegd uit hun hoofd. Het is 'een vreemd werk' voor de Heere om te oordelen (Jes. 28:21). De Heere verlangt juist ernaar ons rijkelijk te zegenen, maar er komt een tijd dat Zijn geduld op is. Wat dat betreft is er niets veranderd. Eén van de titels van de Heere Jezus is *Dezelfde* (Hebr. 13:8). De Heere Jezus wordt ook het Lam genoemd. Onze gedachten over een lam zijn liefdevol en zachtmoedig. Toch lezen wij ook over de toorn van het Lam (Openb. 6:16).

1 De naam van de profeet werd door de Joodse uitlegger Philo afgeleid van het Hebr. *ḥabak*. 'omhelzen', zodat de naam zou betekenen: 'de omhelsde, de geliefde' (vgl. hetzelfde woord in 2 Kon. 4:16). De kerkvader Hiëronymus gaf dezelfde afleiding van de naam, maar gaf er een andere toepassing aan: Habakuk is degene die God 'omhels', die God liefheeft, maar met Hem worstelt om antwoorden te krijgen op zijn vragen, zoals eens Jakob aan de Jabbok met God worstelde (Gen. 32:22vv). Citaat uit: 'Leven door geloof'; H.P. Medema; blz. 12.; 1988 Uitg. Medema, Vaassen.

Het is zo belangrijk om tijd te nemen om het Oude Testament te bestuderen, het eerste of het tijdelijke Verbond (Rom. 15:4). De Bijbel leert ons duidelijk dat alle Schrift geïnspireerd is door de Heilige Geest (2 Tim. 3:16). De boodschap van Habakuk betekent veel in mijn eigen leven en in het leven van anderen, die ook door zijn geschreven woorden bemoedigd zijn. Om maar een voorbeeld te noemen. Moshe is een Joodse broeder uit Brazilië, waar ik voorheen evangeliserend mee diende in de Sinaiï-woestijn. Jaren later, nadat de Sinaiï was teruggegeven aan Egypte (26 april 1982), kwam hij mij eens in Jeruzalem opzoeken. Hij zat diep in de put. Ik liet hem toen Habakuk 2:20 lezen, omdat het mij op dat moment ook aansprak. Het vers zegt: *De HEERE is in Zijn heilige tempel. Wees stil voor Zijn aangezicht, heel de aarde!*

Het feit dat de Heere God van boven af alles en iedereen overziet, gaf hem diepe rust en door dit vers knapte Moshe zienderogen op; en toen werd onze tijd met elkaar toch nog gezellig. De vrouw van mijn neef, die ook in Brazilië woont, liet ik Habakuk 3 lezen en dat was het begin van een nieuw leven voor haar. Zo werkt Gods Woord. Pas was ik op een Bijbelschool, waar een medewerkster die optimistisch bekend stond haar getuigenis gaf. Tot ieders verbazing vertelde zij dat zij vroeger veel last had van depressiviteit. Zij kreeg het volgende advies: Ik wil dat jij deze week dit vers van Habakuk uit je hoofd leert. Zo ging dat door, totdat zij 150 verzen uit de Bijbel uit haar hoofd kon opzeggen. Doordat Gods Woord diep in haar hart was opgeslagen verdween de depressiviteit. Zelf ben ik ook door Galaten 5:1 tot persoonlijk geloof gekomen. Probeer dit maar eens uit voor jezelf en leer Bijbelverzen uit je hoofd (1 Thess. 5:16-18). Dat zijn

de volmaakte woorden van God. Je zult het effect merken als je het gaat toepassen.

Het vers van Habakuk 2:4b: *‘De rechtvaardige zal door zijn geloof leven’*, wordt tweemaal door Paulus gebruikt – namelijk in Romeinen 1:17 en Galaten 3:11 – en ook eenmaal door de schrijver aan de Hebreëen (Hebr. 10:38). Mede door dit vers kwam de Reformatie tot stand. In het Hebreeuws is het woord voor geloof: *imona*, maar er staat *imonato*, wat geloof *in Hem* betekent. Het voorwerp van ons geloof is het allerbelangrijkste, en dat is de Heere Jezus (Joh. 10:10b). Geloof in de Heere Jezus geeft ons een leven in overvloed.

Er zijn nog twee beloften uit Habakuk, die vaak worden gebruikt, en wel:

- ‘De aarde zal vol worden met de kennis van Zijn heerlijkheid, zoals het water de bodem van de zee bedekt’ (Hab. 2:14). Dat geeft ons een geweldig perspectief voor de toekomst.
- ‘Denk in Uw toorn aan ontferming!’ (Hab. 3:2).

Het is goed om de Heere te vragen of Hij uw of jouw hart opent voor deze waarheden. ‘Ontsluit mijn ogen en laat mij aanschouwen de wonderen van Uw wet’ (Ps. 119:18).

Jaar	Koning / Gebeurtenis	Periode
697–642	Manasse	55 jaar
642–640	Amon	2 jaar
640–609	Josia	31 jaar
609	Joachaz	3 maanden
609–598	Jojakim (Eljakim)	11 jaar
605-562	Nebukadnezar	43 jaar
597	Eerste wegvoering	
586	Val van Jeruzalem	

De profeet Habakuk leefde in Juda, tijdens de regering van de goddeloze koning Jojakim (2 Kon. 23:36-24:5). Zijn profetie wordt een *last* genoemd, een *godsspraak*. Hij profeteerde tussen de val van Ninevé, de hoofdstad van Assyrië (612 v. Chr.), en de opkomst van Babylon als nieuwe macht (606 v. Chr.). Doordat er in Assyrië wanorde heerste, kon Babylon tot een wereldmacht uitgroeien. Jeremia en Ezechiël leefden ook in die angstige tijd, samen met Habakuk en Zefanja. Het is belangrijk om ook nu in het wereldgebeuren Gods soevereine hand te zien. De Heere verandert de tijden, en Hij zet koningen af en stelt koningen aan (Dan. 2:21a).

Hoofdstuk 1 - Gebed en klacht

Tot God roepen (vs. 1-4)

Habakuk vocht met zichzelf. Hij snapte niet, waarom de Heere zich niets leek aan te trekken van al het kwaad dat er om hem heen plaatsvond. Wij zien hier de zwakte van het aarden vat, waarin de kracht van God geopenbaard werd (2 Kor. 4:7).

Een persoonlijk getuigenis

Het is tijd voor een persoonlijk getuigenis: Ik heb dat zelf ook sterk ervaren in mijn jeugd, toen wij constant geconfronteerd werden met de vreselijke beelden uit de oorlog in Vietnam, via de televisie. Mede daardoor ging ik mij verzetten tegen de overheden en volgde ik de leefstijl van de hippies. Maar dit gedachteleven om lief en vrij te zijn, bracht mij ook niet het antwoord dat ik zocht. Ik was eens op reis in Israël, toen ik in de woestijn een hut bouwde en daar alleen woonde. Op een dag vond ik een klein Bijbeltje in mijn rugzak; mijn moeder had dit erin gedaan. En door het lezen van Gods Woord kwam ik uit

bij Christus. Toen ik Galaten 5:1 las, waar staat: ‘Opdat wij waarlijk vrij zouden zijn, heeft Christus ons vrijgemaakt’ (NBG-vert.), raakte mij dat diep in mijn zoekende ziel. Vrijheid en Christus in één vers?! Op een nacht diep in de woestijn heb ik mijn zonden beleden en de Heere Jezus aanvaard als de Heere van mijn leven. Dit moment heeft van mij een nieuw mens gemaakt. *Ik dacht de wereld te veranderen, maar die verandering was eerst nodig bij mijzelf! Het probleem van het menselijk hart is het hart van het probleem.*

Ik kreeg vanuit de Bijbel daarna ook het inzicht dat de huidige wereld het domein van de satan is en in de macht van de boze ligt (Kol. 1:13; 1 Joh. 5:19). Vanuit Openbaring 4 en 5 werd mij later duidelijk dat de Heere Jezus *alleen* waardig is de toekomstige eigendomsakte van de wereld te ontvangen en alles te herstellen. De wereld is in barensnood. Het is heerlijk te weten dat er verandering zal komen als gevolg van Zijn volbrachte werk. Alle koninkrijken zullen naar de Heere Jezus gaan, en de orde van de oude dingen zal dan voorbij zijn (Openb. 11:15; 21:1-4). Het is nu 50 jaar geleden dat ik dit mocht inzien. Er ging toen een nieuwe wereld voor mij open. Mijn leven is sindsdien gefundeerd op Gods Woord. Het geloof en het vertrouwen in de Heere Jezus heeft mij evenals Habakuk uit het dal van de depressies naar de bergtoppen van het geloof gebracht. Het geloof in de Heere Jezus leidt ons altijd naar een hoger leven! Het is het mooiste en rijkste leven op aarde.

Terwijl alle andere profetische boeken Gods Woord bij de mensen brachten, worden in dit kleine Bijbelboek in een dialoog de vele vragen van Habakuk naar de Heere gebracht. Hij stortte zijn hele hart uit bij de Heere, evenals Asaf en David dit deden. Het is goed

om ons te realiseren dat de Heere ten diepste goed, bewogen en liefdevol is. En als wij Zijn hand niet begrijpen, dan kunnen wij Zijn hart altijd vertrouwen. Gods wegen zijn hoger dan onze wegen en Zijn wegen zijn voor ons nietige mensen niet altijd te volgen, maar ze zijn wel altijd moreel verantwoord (Jes. 55:8-12). Het is belangrijk dat Asaf zijn vragen voor zichzelf hield en die niet deelde met zijn kinderen; uiteindelijk ontving hij het juiste inzicht (Ps. 73). Als wij ons hart uitstorten bij de Heere, dan kiezen wij ervoor om een deel van de oplossing te worden en geen deel van het probleem, evenals Hanna (1 Sam. 1).

Het is zo rustgevend dat de Heere slaapt noch sluimert en altijd aan het werk is (Ps. 121:4). Wij moeten ook leren om geduldig te zijn met een geduldige God. Zoals ik al schreef, had Habakuk al lange tijd problemen. Het rustte als een last op hem. Hoe is het toch mogelijk dat die arme mensen zo slecht behandeld worden door de rijken? Waarom zijn die slechte mensen dan zo voorspoedig? Waarom heeft de wet geen kracht meer? Waarom wordt de wet nu verdraaid? Waarom doet de Heere er niets aan? Het lijkt wel of Hij doof is! Wij leren soms ook niets van het verleden. Wij zien geen verbetering in de wereld, maar wij hebben wel hoop; want het lijden gaat vooraf aan de heerlijkheid die komt. De gelovigen weten dat de Heere Jezus met Zijn autoriteit en vrede gaat regeren en dat ook de dierenwereld weer in heerlijke harmonie met elkaar zal zijn.

Het conflict van het geloof (vs. 5)

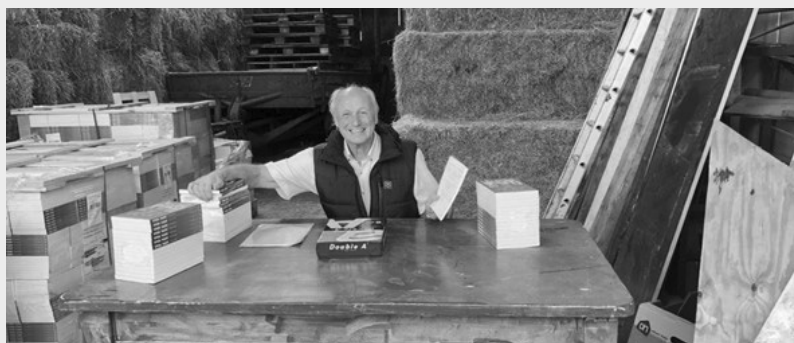
Het antwoord van de Heere was niet wat Habakuk verwacht had. Dit zijn zo van die momenten dat je kunt zeggen: ‘Nu word ik een atheïst’. Maar dat brengt je ook geen stap verder. Wat Habakuk hoort, is dat er geen opwekking komt maar dat het nog erger wordt. De Heere zegt: ‘Ik breng in uw dagen een werk tot stand, dat u niet zult geloven wanneer het verteld wordt’. De Heere was nog niet klaar met Juda en evenmin met Babylon. De profeet had er nooit aan gedacht dat Hij Zijn toorn jegens Juda door middel van die onbesneden Babyloniërs zou betonen. Jeremia kreeg ook te horen: ‘Wanneer u met hardlopers meerent, en die maken u *al* moe, hoe moet u dan wedijveren met paarden?’ (Jer. 12:5).

Het was wel reeds voorzeggd dat dit zou gaan gebeuren (Deut. 28:49-50). Het is 100% vervuld tijdens de regering van Nebukadnezar. Die legers waren zo wreed en hun begeerte ging uit naar meer en meer. Hun ego was hun god. Het is bijzonder dat de Heere ook had gezegd dat Hij een andere koning zou verwekken, die hen na die 70 jaar zou laten teruggaan uit de ballingschap. Zijn naam was Kores, of Cyrus, en deze koning werd lang voordat hij werd geboren al genoemd door Jesaja, die het ook ver vóór de tijd van Habakuk heeft opgetekend (Jes. 44:28; 45:1).

Toen Rusland de oorlog begon met Oekraïne, heb ik de Heere zo aangeroepen en Hem gevraagd wat ik in deze tijd mag doen. Ik kreeg gelukkig een duidelijk antwoord: Ga nu Oekraïense Bijbels en kinderbijbels verspreiden. Met vreugde mag ik dat nu in Nederland, Europa en zelfs tot in Israël doen. De Bijbels zijn in een boerenschuur ondergebracht. Daar maak ik de pakketten klaar voor al die landen. Ik zal enkele anekdotes met jullie delen:

De eerste is vanuit Israël. Het gaat over een van de vele familie uit Oekraïne die naar Israël gingen. Hun Bijbel met het Nieuwe Testament werd van hen afgenomen bij de grens. Later kwamen zij in de gemeente van Tiberias en daar lagen mijn Bijbels met de kinderbijbels op hen te wachten.

Wij mochten veel Nieuwe Testamenten naar een legerbasis in Oekraïne meegeven in een vrachtwagen, die was volgeladen met lijkzakken. Velen hebben uitingen van vreugde getoond. Zij hadden de Bijbel niet meegenomen toen zij vluchtten. Nu krijgen zij in Nederland een Bijbel of een kinderbijbel. Ik weet welk een verandering Gods Woord teweeg kan brengen, en de belofte geldt nog steeds dat Zijn Woord nooit ledig weerkeert! Er staat ook in Psalm 107:20: 'De Heere zond Zijn Woord uit en Hij genas hen'.

De test van het geloof (vs. 12-13)

Gelukkig doet Habakuk nu een stap terug en denkt hij na over het karakter van de Heere God, Die hij als een gelovige profeet mag dienen. Hij begeeft zich niet langer op glad ijs, maar op de solide geloofsgrond. Hij weet dat de Heere God eeuwig is. Hij was er vóór het probleem en Hij zal er ook zijn na het probleem. De Heere staat boven alle tijden. Hij weet ook dat de Heere heilig is. God is licht en in Hem is in het geheel geen duisternis (1 Joh. 1:5). Dat betekent dat het voor de Heere onmogelijk is iets verkeerd te doen. Hij weet ook dat God een verbond heeft gemaakt met Israël. Waar is Babylon nu (slechts in het museum), en waar is Israël vandaag? Die overtuigingen verlichtten zijn hart al, maar hij kon niet begrijpen dat de Heere het slechte met nog meer slechte dingen zou gaan gebruiken om tot Zijn doel te komen.

Nu ik zelf de Heere wat langer persoonlijk ken, ga ik Zijn eigen wegen ook beter begrijpen en stel ik die vragen niet meer. Ik weet dat de Heere uiteindelijk tot zijn doel komt en zelfs de duivel daarvoor kan en zal gebruiken. Mozes en de farao werden allebei gebruikt om het volk uit de slavernij te verlossen en de grootheid van de Heere te openbaren (Rom. 9:15-17). Jozef had daarin ook inzicht gekregen, namelijk dat de Heere God alles uiteindelijk ten goede uitwerkt. Hij zei tegen zijn broers: 'Als jullie mij toen niet hadden verkocht, dan

waren wij nu omgekomen van de honger' (Gen. 50:20). Er is een Joods gezegde: Als mensen plannen maken, dan lacht de Heere God.²

2 Een van de redenen was ook dat het Joodse volk het Beloofde Land 490 jaar lang geen sabbatsrust had gegeven. Zij waren de Heere 70 jaar schuldig (Jer. 29:10). Daniël zag dat in Gods Woord (Dan. 9:1-3), en een gedeelte van het volk is teruggekeerd.

Hoofdstuk 2 - Een vertrouwend geloof

Op de wachtpost (vs. 1)

De Heere vraagt de profeet om hogerop te komen en op de wachttoren te gaan staan, en net zolang te wachten totdat de Heere hem meer nieuws zal doorgeven.

Schrijf het duidelijk op (vs. 2-3)

Het eerste wat Habakuk hoort, is dat hij alles wat hij hoort moet gaan opschrijven. Het is zo belangrijk dat het overal moet worden verspreid. Mensen moeten het zelfs in het snelle voorbijgaan kunnen lezen en begrijpen.³ De Heere openbaart hem dat Babylon uiteindelijk zal vallen, en dat Juda zal leven. De Heere brengt ook nooit het gericht zonder te waarschuwen. Het oordelen is een vreemd werk voor Hem (Jes. 28:21). De Heere verlangt ernaar ons te zegenen. De hoop voor Zijn volk is dat er geen leugens meer verteld worden. Hij spreekt ook over de komst van de Messias, Die al Zijn vijanden zal overwinnen om Zijn glorieuze, eeuwige Koninkrijk te vestigen. De geliefde broeder Robert Murrey Mc Cheyne zei: *Als de sluier van het wereldgebeuren zal worden opgelicht, dan zullen wij pas zien wat het gebed van Gods kinderen: 'Moge Uw Koninkrijk komen' bewerkt heeft.*

Wachten op de Heere, dat is niet zo gemakkelijk. Wij zijn van onszelf vaak ongeduldig. De Heere haast Zich alleen wanneer een zondaar zich bekeert (Luk. 15:20). Bij Abraham, onze vader in het geloof, was het geloof wel gegroeid door het wachten (Rom. 4:19).

Door het geloof leven (vs. 4)

'Zie, zijn ziel is hoogmoedig, niet oprecht in hem'. Het gaat hier weer over de Babyloniërs. Het tweede gedeelte van dit vers gaat over mensen

3 Zoals Jan Beuving zei in een gedicht: 'De Heiland in het weiland'. Naar aanleiding van het bijbeltekst bord bij de snelweg A28 in Zwolle.

die Gods rechtvaardige principes geloven: *‘De rechtvaardige zal door zijn geloof (in Hem) leven’*. Alles van de Heere God heb je ontvangen. Meer heb je niet nodig. Met minder hoef je niet te doen. De Heere is altijd aan het werk achter de schermen. Hij openbaart ook aan Habakuk dat de mensen die zichzelf verhogen onder Gods gericht zullen komen – hoe machtig zij ook lijken. De Babyloniërs genoten van materiële voorspoed, maar Israël genoot van Gods profetische beloften (waarvan de Babyloniërs totaal geen weet hadden). Gods rechtvaardigheid verhoogt een volk (Spr. 14:34). Trots brengt altijd vernedering en de dood voort, maar het afhankelijke geloof brengt Zijn rijke leven voort.

Habakuk krijgt in dit hoofdstuk nog meer te horen. We zien vijfmaal een wee (dus bestraffingen):

1. Wee hem die vermeerderd wat niet van hem is (vs. 6);
2. Wee hem die op winstbejag uit is (vs. 9);
3. Wee hem die een stad met vergoten bloed bouwt (vs. 12);
4. Wee hem die zijn naast te drinken geeft (vs. 15);
5. Wee hem die tegen het stuk hout zegt: Word wakker! (vs. 19).

En driemaal een belofte:

1. De rechtvaardige zal door zijn geloof leven (vs. 4);
2. De aarde zal vol worden met de kennis van de heerlijkheid van de HEERE (vs. 14);

3. De Heere is in Zijn heilige tempel. Wees stil voor Zijn aangezicht, heel de aarde! (vs. 20).

Het eerste wee (vs. 5-8)

Ik zie wat daar beschreven staat nu nog steeds gebeuren. Het landje pikken door leiders die al een immens groot land hebben. De Heere haatte het toen en Hij haat het nog steeds. Hij is Dezelfde (Hebr. 13:8). Dit zijn verkeerde ambities. Er zijn ook juiste ambities. Paulus stelde er een eer in om het evangelie te verkondigen waar Christus nog niet genoemd was. Een andere goede ambitie is om de Heere overal welbehaaglijk te zijn (2 Kor. 5:9; 2:9-11).

Het tweede wee (vs. 9-11)

Het tweede wee gaat over Nebukadnezar, die zijn gestolen rijk probeerde veilig te stellen voor de oordelen. Zijn oneerlijke verdiensten en zijn wreedheden moeten uiteindelijk tegen hem getuigen. Volgens Efeziërs 4:28 zijn er drie manieren om rijk te worden. Je kunt ervoor werken, je kunt stelen of je kunt alles ontvangen als een geschenk. Stelen is verkeerd! U zult niet stelen (Ex. 20:15). De Babyloniërs hadden het land gestolen en zich zo een rijk verworven. Obadja 1:4 schrijft over die valse veiligheid: 'Al verhief u zich als een arend en al bouwde u uw nest tussen de sterren, ook vandaar zal Ik u neerhalen, spreekt de Heere'. Niemand kan vluchten voor Gods komende

oordelen. De enige plek om naartoe te vluchten voor vergeving is het kruis van Golgotha (2 Kor. 5:21).

Koning David zegt het in Psalm 62 in één zin heel duidelijk: ‘Mijn ziel is stil voor God’. Alleen bij de Heere God vindt mijn eigen ziel haar rust en alleen van Hem komt mijn redding. Eens hoorde ik, dat je slaap kunt kopen door een pilletje, maar rust niet. Mensen leggen geen gewicht in de weegschaal, allen zijn te licht bevonden. Op de Heere God kunnen wij wel bouwen. Hij heeft altijd een luisterend oor en is zo betrouwbaar als een burcht. De reden is omdat de Heere alle macht heeft en liefdevol is. Dat kenden David en Habakuk vanuit hun geschiedenis (Ex. 2:23-25; 14:13-15). David genoot van die heerlijke rust. In Psalm 131:2 heeft David het er weer over: ‘ik heb mijn ziel tot rust en tot stilte gebracht, als een kind dat de borst ontwend is, bij zijn moeder, mijn ziel is in mij als een kind dat de borst ontwend is’.

Het derde wee (vs. 12-14)

Het derde wee is ook tegen die koning gericht, vanwege zijn lust in het bloedvergieten van onschuldige mensen. De steden van Babylon zijn gebouwd door slavenarbeid. Zij waren er trots op, maar de Heere zei: ‘Het is olie voor het vuur.’ Als je wilt weten hoe Babylon er toen uitzag, dan moet je naar een museum gaan. De ziel van een van die misbruikte slaven betekende voor de Heere meer dan al die grootse bouwwerken. In tegenstelling tot Babylon beloofde de Heere dat Zijn heerlijkheid wereldwijd bekend en ook erkend zou worden. Want de

aarde zal vol worden van de kennis van de heerlijkheid van de Heere, zoals het water de bodem van de zee bedekt.

De heerlijkheid van Babylon was tijdelijk. De heerlijkheid van de Heere is eeuwig. De Heere werd verheerlijkt toen Babylon viel (Jer. 50, 51). De Heere zal opnieuw verheerlijkt worden als het Babylon van de eindtijd weer zal vallen (Openb. 17, 18). Dan zal de Heere Jezus Zijn eigen Koninkrijk vestigen en zal Gods heerlijkheid de aarde bedekken (Jes. 11:1-9). De val van het grote Babylon onderwijst mij dat wat de mens zonder de Heere bouwt, nooit blijvend is. Niemand kan ongestraft misbruik maken van de mensen die naar Gods eigen beeld geschapen zijn. Ieder mens is de kroon van Zijn schepping. Het doen van Zijn wil: dat heeft eeuwigheidswaarde (1 Joh. 2:17).

Het vierde wee (vs. 15-17)

Dit gaat over dronkenschap. De Bijbel verbiedt het gebruik van alcohol niet, maar waarschuwt tegen sterke drank (Spr. 20:1; 21:17, 23:20-21, 29-35). Dronkenschap gaat vaak samen met sensueel gedrag (Gen. 9:20-27). In de Bijbel kan het drinken van wijn ook een beeld zijn van het gericht (Jer. 25:15), en de naaktheid van het vreselijke effect van een aanvallend leger (Jes. 47:1-3). Wat Babylon anderen heeft aangedaan, dat zal de Heere ook met haar doen (Jer. 51:7). Babylon was een gouden beker in Gods hand om de volken te kastijden, maar eens zal de Heere het een beker laten drinken die het zal ruïneren (Openb. 16:19). Het is goed te weten dat Babylon de bomen en ook de dieren misbruikte (vs. 17). Soldaten kaptten de bomen en zij slachtten de dieren in het wilde weg. De Heere geeft

om de dieren en Hij heeft ook regels voor de bomen (Jona 4:11; Deut. 20:19-20).

Het vijfde wee (vs. 18-20)

Het is verdrietig om dit te schrijven, maar Juda stond ook schuldig aan al deze zonden. Alle profeten predikten volgens het tweede gebod tegen de afgoderij, maar de mensen weigerden zich te bekeren (Ex. 20:4-6). Afgoderij is het aanbidden van de schepping, in plaats van de Schepper (Rom. 1:25). Afgoderij is niet alleen ongehoorzaamheid aan de Heere, maar het is bovenal dwaasheid om een god te aanbidden die door mensenhanden is gemaakt. Het is logischer de God te aanbidden, die ons mensen geschapen heeft. Albert Schweitzer zei: *'Als jij nog iets hebt dat jij niet bereid bent om op te geven, dan bezit jij het niet, maar dan bezit het jou'*. Dat was de test van Abraham in Genesis 22. Abraham bewees door zijn gehoorzaamheid dat de Heere de hoogste plaats in zijn leven had.

De Heere bemoedigde Habakuk en ook ons met drie beloften:

- De eerste belofte is dat de rechtvaardige door zijn geloof zal leven (vs. 4b).
- De tweede belofte is dat Gods heerlijkheid de aarde zal vervullen zoals de wateren de zeebodem bedekken (vs. 14).
- De derde belofte is dat de Heere God in Zijn heilige tempel is en altijd alles overziet (vs. 20).

Hoofdstuk 3 - De triomf van het geloof

Habakuk was in het dal en hij worstelde met Gods wegen. Vandaar ging hij naar zijn wachttorens en hoort Gods Woord. Zodra hij Gods heerlijkheid ziet, wordt hij als een hinde die springt over de bergen. Zijn omstandigheden waren niet veranderd, maar Habakuk zelf was veranderd. Hij wandelde in het geloof, met Gods beloften die allemaal Ja, en Amen zijn (2 Kor. 1:20).

D.L. Moody zei: *'Eens dacht ik, ik moet mijn Bijbel sluiten en bidden om geloof. Nu heb ik ontdekt: Als ik Gods Woord bestudeer, dan pas voed ik ook mijn eigen persoonlijke geloof.'*

Denk in Uw toorn aan ontferming (vs. 2)

Habakuk is verwonderd en spoort de Heere aan om vooral zo door te gaan. Door dat tegen de Heere te zeggen, verlangt hij dat zijn geloof ook zal groeien. De profeet was het nu helemaal met de Heere eens, maar toch bad hij wel om ontferming voor Juda. Die houding had Mozes ook, om voorbede te doen voor zijn eigen volk (Ex. 32). Misschien dacht Habakuk aan de woorden van Jesaja: *'Voor een ogenblik heb ik u volledig verlaten, maar in Mijn grote barmhartigheid zal ik u bijeen brengen. In een stortvloed van toorn heb ik voor u Mijn*

aangezicht verborgen, maar met goedertierenheid zal ik Mij weer over u ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser' (Jes. 54:7-8).

Habakuk herinnert zich de grote werken van Gods verlossing voor Zijn eigen volk. Het is goed zo over ons verleden na te denken, en de Heere te danken dat Hij ons leven heeft gespaard en u of jou heeft voortgeleid met meer vertrouwen in het hart.

Dit zijn de woorden van vers 2b: 'Denk in Uw oordelen aan ontferming!' Terugkijkend in de geschiedenis van Israël staat de Heere zeker bekend als een genadig God. Ik denk even aan Henoch, die werd opgenomen vóór de grote vloed over de aarde kwam (Gen. 5:24). En ook tijdens de zondvloed ontvingen acht mensen ontferming, omdat zij door de deur de ark waren binnengegaan.

En bij de vernietiging van Sodom kreeg Lot, die zelf rechtvaardig was en door het geloof vrede met God had (Rom. 5:1), ook te maken met Gods ontferming – evenals zijn vrouw en twee dochters (2 Petr. 2:7-8). En wat onze eigen toekomst betreft: wanneer de Grote Verdrukking aanbreekt (Dan. 12:1; Openb. 6-19), dan zal de Heere – Die eeuwig Dezelfde is (Hebr. 13:8) – opnieuw Zijn ontferming betonen aan allen die de Heere Jezus aanvaard hebben en schuilen achter Zijn kostbaar bloed (Rom. 8:1; 1 Thess 1:10; 4:16-17; 1 Joh. 1:7). Dat geeft reden om elkaar te vertroosten en te bemoedigen.

Zijn majesteit bedekte de hemel (vs. 3-4)

Geleerden zeggen dat Paran een andere naam is voor het gebergte Sinai. Habakuk beschrijft de woestijnreis met zijn vele wonderen naar het beloofde land. Alles wordt altijd overheerst door Zijn unieke heerlijkheid en macht.

De plagen over Egypte (vs. 5)

De periode van de slavernij in Egypte, toen de Heere Zijn almacht toonde door de tien plagen, die overwinningen waren over Egyptische goden (Ex. 7-12). In het Oude Testament openbaarde de Heere God Zijn heerlijkheid ook in Zijn oordelen. In het Nieuwe Testament openbaart de Heere God Zijn heerlijkheid volledig in de Heere Jezus.

Het eerste wonder van Mozes was dat hij water in bloed veranderde. Het eerste wonder van de Heere Jezus was dat Hij water in wijn veranderde. Mozes bracht de wet, maar de Heere Jezus bracht de genade. Zijn eigen heerlijkheid woont in allen die Jezus als de Heere van hun leven aanvaardden (Joh. 14:20; Kol. 1:27). De Heere Jezus had die belofte gegeven aan Zijn discipelen in de bovenzaal: U in Mij, en Ik in u! Wij zijn één plant met Hem.

Hij stond en deed de aarde schudden (vs. 6-7)

De Heere liet Zijn kracht zien, toen de aarde beefde bij de berg Sinaï (Ex. 19:18). De volken rondom voelden zich niet als reuzen, maar zij waren bang voor de almachtige God van Israël (Ex. 15:14). Rachab getuigde ook daarvan (Joz. 2:9).

Bemoedigingen in het verleden (vs. 8-15)

Habakuk denkt ook aan het wonder van de Rode Zee en de Jordaan. In het Beloofde Land beschrijft hij de overwinningen over de vijand, en dat zelfs de zon stil bleef staan (Joz. 10). Als je zo naar het verleden kijkt, dan word je bemoedigd. Het is goed om de Heere te danken voor de tijden dat Hij ons bewaard heeft.

Rustig wachten (vs. 16)

Dit vers doet mij goed, want Habakuk was ook een gewoon mens. En hoewel hij zichzelf bemoedigde met Gods wonderlijke wegen met Zijn volk, had hij toch angst voor wat er stond te gebeuren in de nabije toekomst. De profeet wist dat de Babyloniërs genadeloos waren, en dat er vele Joodse mensen zouden worden gedood. Het land zou worden geruïneerd. Jeruzalem en de tempel zouden worden verwoest. Als Habakuk om zich heen kijkt en naar de nabije toekomst

– en ook diep in zijn hart kijkt – dan wordt hij vervuld met angstige gevoelens.

Het lied van de vijgenboom (vs. 17-19)

Hij besluit daarom om in het geloof naar de Heere God op te zien; en daardoor verdween de angst bij hem en kwam het rotsvaste geloof tot bloei. Wandelen in het geloof betekent dat je de grootheid en de heerlijkheid van de Heere duidelijker gaat zien. Rust in de Heere, en wacht geduldig op Hem (Ps. 37:7).

Persoonlijk denk ik vaak aan de volgende drie Bijbelverzen waarin het gaat over driemaal stil:

- Sta stil (Ex. 14:13);
- Zit stil (Ruth 3:18), en:
- Wees stil (Ps. 46:10).

Al trilden zijn lippen en waren zijn benen zwak, toch koos de profeet ervoor om te gaan aanbidden. Daarin ligt ook onze kracht. Toen Jona ging aanbidden, kon die vis hem niet langer verdragen (Jona 2:9).

Een van de grondleggers van Amerika, Benjamin Franklin, las eens de volgende verzen uit Habakuk 3:17-19 voor aan zijn atheïstische vrienden om te tonen dat de Bijbel niet saai is: *Al zal de vijgenboom niet in bloei staan en er geen vrucht aan de wijnstok zijn. Al zal de opbrengst van de olijfboom tegenvallen en zullen de velden geen voedsel voortbrengen, al zal het kleinvee uit de kooi verdwenen zijn en er geen*

rund in de stallen over zijn. Ik zal dan toch in de HEERE van vreugde opspringen, mij verheugen in de God van mijn heil. De HEERE Heere is mijn kracht, Hij maakt mijn voeten als die van de hinden, en Hij doet mij treden op mijn hoogten’.

Deze rijke geloofswaarden zijn geschreven aan de vooravond van de donkerste periode in de geschiedenis van Juda. Het is de geloofstaal van een triomferend geloof. Door het geloof begon Habakuk te huppelen als een hinde, en ook te zweven als een arend. De Heere is mijn kracht en Hij laat ons rijden op de hoogten van de aarde. David ervoer dat ook, toen hij moest vluchten voor het leger van Saul (Ps. 18).

Habakuk heeft mij geleerd – en leert mij nog steeds – om met mijn twijfels en vragen eerlijk naar de Heere toe te gaan en geduldig te wachten op Zijn antwoorden. Ook leert de Heere mij om te allen tijde te danken en te aanbidden, hoe ik mij ook voel of hoe mijn omstandigheden ook zijn. De Heere verandert lang niet altijd de omstandigheden. De Babyloniërs kwamen zeker wel, en het gebeurde ook dat de vijgenboom niet meer in bloei stond en de velden geen opbrengst meer gaven, en het vee ook niet meer in het land stond.

Maar door het geloof verandert ons hart om de moeilijke omstandigheden met vreugde aan te kunnen. Paulus heeft ook het geheim van het verwisselde leven ontdekt, als hij schrijft: ‘Het is niet langer ik die leef, maar Christus leeft in mij’ (Gal. 2:20). Zo vaak zeg ik tegen mijzelf: ‘Ik kan het niet, U kunt het wel; maar dan kan ik het toch ook, want bij U is niets onmogelijk’.

Wij leven nu jaren later en hebben het hele Woord van God. Wij weten nu al dat de Heere Jezus het laatste woord heeft, en ook dat de orde van de oude dingen eens voorbij zal gaan (Openb. 21:4). Het is heerlijk om de Heere vandaag blij te maken door te wandelen in het geloof (Hebr. 11:6). Het is goed om zoals Habakuk een wilsbesluit te nemen en ons te verheugen in de God van ons heil.

Het past ons ook om nederig het volgende ter harte te nemen. ‘Want Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want zoals de hemel hoger is dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uw gedachten’ (Jes. 55:8-9). Evenals al die mensen aan de overkant van het meer uiteindelijk zeiden: Hij heeft alles voortreffelijk gedaan (Mark. 7:37b).

In dat vertrouwen mogen wij leven, want de Heere Jezus is Dezelfde. Wij leven door het geloof in de Heere Jezus. Ik heb de Heere Jezus nooit gezien, zoals de discipelen. Ik heb nooit een engel ontmoet, zoals Jakob. Ik heb God nooit horen spreken, zoals Mozes. Ik heb de aanwezigheid van God nooit gevoeld, zoals Jesaja. Ik heb ook nooit hemelse stemmen gehoord, zoals Johannes op Patmos. Ik heb nooit een gesprek gehad met mijn ouders, die gestorven zijn. Ik heb God nooit gezien, maar wij geloven met ons hele hart dat God er is, dat de Heere Jezus er is en dat de Heilige Geest er is. Waarom geloven wij dit? Wij hebben de Bijbel, die geeft ons het bewijs wat wij nu nodig hebben. Het is de openbaring van God. Ik zie de Heere Jezus in de Bijbel. Ik ontmoet de engelen in de Bijbel. Ik hoor Gods stem vanuit de hemel in de Bijbel. Ik weet waar mijn ouders zijn vanuit de Bijbel.

De Bijbel alleen is het geïnspireerde Woord van God, en daarin liggen al de bewijzen die wij nu nodig hebben. Wij leven nu door het geloof en ons gebed is: Vermeerder ons geloof, Heere (Luk. 17:5). Het leven met de Heere is rijker, want de Heere wandelt niet langer naast ons zoals bij de discipelen, maar Hij woont nu in ons met Zijn godheid (Gal. 2:20). De Heere Jezus is nu ons leven geworden (Ef. 4:21).

Broeder Anne van de Bijl laat bij mij een mooie erfenis na. Hij hield ervan om te zeggen: *'Ik hou ervan om dingen te doen die ik niet kan. Voor dit (vul maar in)... heb ik de Heere Jezus'*. Als laatste woord nog even over die voeten. De Heere wil dat Zijn kinderen *gewassen* voeten hebben (Joh. 13:11), zodat wij gemeenschap met Hem kunnen hebben. En *liefelijke* voeten (Rom. 10:15), zodat wij Zijn evangelie kunnen doorgeven aan anderen. En *huppelende* voeten (Hab. 3:19), zodat wij over de hindernissen in het leven heen kunnen komen.

Slotwoord

Mijn vrouw Linda en ik zijn de Heere zo dankbaar, dat wij dit leven van het geloof in de Heere Jezus in deze wereld door mogen geven. Wij schenken u of jou dit boekje met vreugde, omdat het ons zo helpt. Wij wensen u of jou dit rijke leven van het geloof ook van ganser harte toe, want bij de Heere is er geen aanzien van de persoon. Hij houdt van ons evenveel. In Zijn liefde zijn wij ook eeuwig en hecht verbonden.

De Heere God wil er ook voor u en voor jou zijn. Hij heeft beloofd om ons nooit te verlaten (Hebr. 13:5-6). Ook al is de nacht nog zo donker en ook al gaat de storm nog zo tekeer. Ook al kun je Gods hand niet begrijpen, dan mag je Zijn hart wel vertrouwen. De Heere Jezus kent de tijd en de omvang van je lijden (Hebr. 4:14-16). Hij is ons zelfs in alle dingen voorgegaan (Hebr. 12:4).

Gebed

Hemelse Vader, ik dank U voor de waarheid die wij vinden in Uw Woord. Ik belijd mijn zonden en geloof dat het kostbare bloed van Christus mij ook wil reinigen van alle zonden. Ik vraag U of U in mijn hart wilt komen wonen als de Heer van mijn leven. U bent de God van de geschiedenis, en U verandert niet. U hebt ook voor mij, evenals bij Jeremia, een goed plan (Jer. 29:11-13). Alles in mijn leven

kan bij mij evenals bij U ook onder controle zijn (Joh. 6:19; Rom. 16:20). Dit bid ik U in Jezus' Naam, Amen.

Zegengroet van Johan en Linda Schep

E-mail: johan.linda.schep@gmail.com

Website: <https://www.johan-linda.com/>

The gospel guardians: johan@thegospelguardians.org

Gedicht

Een sterk, rechtvaardig hart ⁴

Een sterk, rechtvaardig hart is een hart dat soms erg lijdt,
Dat ongerechtigheid herkent en zich van leugens snel bevrijdt.
Vaak hoopt het onrecht zich op, en zit alles vast,
Breng het onrecht bij de Heer en omhels Hem met jouw klacht.

Omhels Hem met je vragen, omhels Hem met je pijn,
Wacht geduldig op een antwoord, en houd je hart intussen rein.
Soms is het antwoord 'Nee', en valt het toch wat tegen,
Maar dank ook dan de Heer voor Zijn ondoorgrondelijke wegen.

4 Thomas van der Meij (2023)

Overige publicaties van de auteur

Voorbeelden voor ons: Vrouwen en mannen in de Bijbel;
2021; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797484

U is heden de Heiland geboren: Een bundel kerstmeditaties;
2021; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797552

De brief aan de Hebreëen: De superioriteit van de Heere Jezus;
2022; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797606

Nehemia - Geloof in actie!: Biddend bouwen aan de gemeente;
2022; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797620

The Letter to the Hebrews: The superiority of the Lord Jesus;
2022; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797613

Habakuk: Een profeet die God omhelst;
2024; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797651

Gods onderricht: Lessen uit de geloofsschool van Abraham en Sara;
2023; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797668

Het mooiste leven op aarde: Ervaringen en belevissen van
Johan en Linda Schep; 2023; OudeSporen online uitgeverij;

Van de Put naar het Paleis: Over het leven van Jozef;
2023; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797675

Hij heeft onder ons gewoond: Studies in de Evang. en Hand.;
2024; OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789491797675

De geschiedenis van David; Een man naar Gods hart; 2025;
OudeSporen online uitgeverij; ISBN/EAN: 9789090406299

Gebruikte illustraties

Blz. 8 De profeet Habakuk – James Tissot (Jewish Museum NY)

Blz. 19 Johan verzendt boeken (Johan Schep)

Blz. 23 Watch tower, Grand Canyon (65192041; 123rf.com)

Cover Bewerkingen foto's blz. 8 en 23. Vijgenblad -
(Illustration_Ficus_carica0_clean.jpg;
commons.wikimedia.org)

Distributie:

CBC 't Gulden Boek te Houten

Website: www.cbcboek.nl

E-mail: info@cbcboek.nl